

GRONINGER SUCCULENTEN PRAAT

Cactusclub
Groningen en
Ommelanden

Februari 2026

Bestuurssamenstelling:

Voorzitter:	Piet Kamminga, 0594-511922, kamminga.pa@outlook.com
Vicevoorzitter:	Henk Wolven, 06-20616337, henkwolven0@gmail.com
Secretaris:	Veroniek Bicknese, 0595-491598, veroniekbicknese@planet.nl
Penningmeester:	Coby Keizer-Zinsmeester, 0598-395128, keizer.zinsmeester@ziggo.nl
Bestuurslid:	Jaap v.d. Woude, 06-53150590 j.vdwoude@home.nl

Contactpersonen:

Afgevaardigde algemene verg.:	Coby Keizer-Zinsmeester, 0598-395128
Bibliotheek:	Piet Kamminga, 0594-511922
Interviewcommissie:	Marijke Bouwmeester, 0592-613317
Oldenburg:	Piet Kamminga, 0594-511922
Website:	Thea Kamminga, 0594-511922

Foto omslag: Lobivia jajoiana. Veroniek Bicknese

Kopij voor Groninger Succulenten Praat inleveren bij:
Coby Keizer-Zinsmeester, 0598-395128, keizer.zinsmeester@ziggo.nl.

De jaarlijkse contributie is voor leden € 15,- en voor gezinsleden € 7,50.

Deze kan worden gestort op IBAN NL63INGB0003742116 t.n.v.

Succulenta afd. Groningen en Ommelanden, Westeind 96, Zuidbroek.

Er bestaat tevens de mogelijkheid om **sponsor** te worden van onze afdeling, de sponsorbijdrage dient minimaal € 15,- per jaar te bedragen.

De afdelingsbijeenkomsten worden, tenzij anders vermeld, iedere derde maandag van de maand gehouden in de zaal van de buurt- en speeltuinvereniging Selwerd, Elzenlaan 72 te Groningen (tel. 050-5711354).

Beste leden,

Hierbij willen wij jullie uitnodigen voor de clubavond op **maandag 16 februari** in de zaal van de buurt- en speeltuinvereniging Selwerd, Elzenlaan 72 te Groningen. Aanvangstijd: 19:30 uur.

Programma:

- Opening.
- Mededelingen en ingekomen stukken.
- Verslag van de bijeenkomst op 19 januari 2026.
- Lezing door Coby Keizer over Mexico 2017 deel 2.
- Pauze. Verloting van planten, geleverd door Dick Munniksma.
- Vervolg lezing Coby Keizer en laatste stuk lezing Piet Kamminga.
- Rondvraag.
- Sluiting om 22.30 uur.

Activiteiten binnenkort:

16 maart Diverse onderwerpen voor leden door leden.

Protea soort, Nationale Botanische Tuin Kirstenbosch, Kaapstad, Z.Afr.

AFDELINGSUITJE

In 1956 kwam een aantal succulentenliefhebbers uit de provincie Groningen regelmatig bijeen om over hun hobby te praten. Zij besloten om zich aan te sluiten bij de landelijke vereniging Succulenta en zo ontstond de afdeling Groningen en Ommeland. Toen de ledenaantallen van de afdelingen Appingedam/Delfzijl, Fryslân en Drenthe begin deze eeuw terug begonnen te lopen hebben zij zich aangesloten bij de Groninger succulentenvrienden. De afdeling heet sindsdien Succulenta, afdeling Groningen en Ommelanden. Dit jaar telt onze afdeling 47 leden en is daar mee de grootste afdeling van Succulenta in Nederland.

Om onze **70ste verjaardag** niet ongemerkt voorbij te laten gaan organiseert het bestuur **op zaterdag 9 mei a.s. een busreis naar het Westland**. Daar zullen we dan een aantal succulentenkwekers bezoeken waaronder de prachtige kas van Aad Vijverberg. Uiteraard kunnen daar ook planten gekocht worden!

De reis zal van 7.00 uur tot ca. 21.00 duren.

In overleg met de busmaatschappij zal een geschikte opstapplaats in de buurt van Groningen worden gezocht. Op de terugweg wordt een diner aangeboden in een Chinees restaurant. Ook partners van leden zijn uitgenodigd deze mooie reis mee te maken. Om de kas van de afdeling enigszins te ontzien wordt een eigen bijdrage van € 20 van de deelnemers gevraagd. Zodra het aantal deelnemers bekend is, zal er een bus, passend bij de grootte van de groep, besproken worden.

Tijdens de afdelingsbijeenkomst op 16 februari **zal er een intekenlijst rondgaan**. Leden die deze avond niet aanwezig zijn kunnen zich tot 1 maart 2026 per email opgeven bij de secretaris van het bestuur: veroniekbicknese@planet.nl
Het bestuur hoopt op veel deelnemers en ziet uit naar een boeiende en gezellige dag met veel succulentenplezier!

Het Bestuur.

Cheiridopsis brownii

Argyroderma fissum

Conophytum maughnii

Beste cactus- en vetplantenvrienden,

Op het moment dat ik dit schrijf, valt er weer sneeuw en kijk ik vanuit mijn werkkamer de tuin in. Koolmezen vliegen af en aan, het extra voedsel in de

bomen houdt ze heel actief. Vanaf de week voor Kerst is het nu koud met bijna dagelijks nachtvorst met een paar extra pieken. Mijn kassen, die op 5 en 0 °C gehouden worden, moeten de planten de winter door trekken. Onaangenaam werd het toen aan het eind van de koudste nachten de betreffende groep in mijn elektriciteitskast er uit vloog. Ik heb een nieuw systeem sinds medio 2025 en blijkbaar was de combinatie

kasverwarming, andere apparaten en koffiezetten te veel. Dit bleek na vervangen van verwarming en ventilatoren, maar de “koude” kas, ontkoppeld, werd een paar nachten wel heel koud, bijna -7 °C! Uiteindelijk bleek het lager zetten van de verwarming, die beide op een thermostaat werken, van 2 naar 1 kW de zaak te stabiliseren. Een langere termijnoplossing lijkt verder wel handig.

Het “aardige” nu is dat de planten in de koude kas een flinke test hebben doorstaan. Deze waren wel geselecteerd op weerbaarheid, zoals komend uit gebergte en hoogtewoestijnen. Nu een maand later heb ik geen enkele plant verloren, wat ook geldt voor het groepje kleine *Astrophytum asterias* van een halve cm groot! Het spul kan dus wel wat hebben, waarbij ik moet melden dat ze wel sinds september helemaal droog staan.

Dit brengt me erop met jullie wat informatie te delen, welke recent in een BCSS webinar¹ gepresenteerd is. Deze eerste lezing van 2026 begon met een verkenning van de evolutie van cactussen en microklimaat om uit te vinden of we de natuurlijke omstandigheden en ontwikkelingsprocessen, die de groei van cactussen en succulenten bepalen, werkelijk kunnen begrijpen en na bootsen en/of optimaliseren. Onder de titel “Van de kleinste cactus tot de hoogste bergen:

¹ Informatie over maandelijkse BCSS webinars kan gevonden worden in de maandelijkse eNews. Het periodiek is gratis. De web link kan hierbij helpen: <https://mailchi.mp/bcss/enewsoc2025-6694221?e=69909a2b33>

mythes over de fysiologische ecologie van cactussen ontkrachten” door Curt Lamberth werden enkele aspecten na gedegen onderzoek toegelicht. Curt is een wetenschapper en uitvinder, gespecialiseerd in diverse aspecten van milieumonitoring. Deze lezing combineerde waarnemingen uit experimenten met eenvoudige

plantenfysiologie, habitatomstandigheden en een vleugje wetenschap, en is bedoeld om kwekers te inspireren en aan te moedigen iets nieuws te proberen. De wat snorkerige titel dekte uiteindelijk m.i. de lading niet helemaal, maar ach er was genoeg interessants. De foto rechts doet overigens geen recht aan Curt's werkelijk zeer gedetailleerde meetopstellingen voor de beheersing van lucht, temperatuur, vochtigheid, etc. in speciaal ontworpen klimaatkasten.

Een groot deel van zijn onderzoek was gericht op de kweek van *Blossfeldia liliputana*, een wat ongebruikelijke, moeilijk te houden plant. Ik haal hier Liffle aan: *“Deze opmerkelijke miniatuurcactus is de meest raadselachtige van alle*

cactussen en verbijstert ons met zijn fysiologische, anatomische, morfologische, ecologische en evolutionaire eigenaardigheden. Het is blijkbaar de enige cactussoort die volledig kan uitdrogen en vervolgens zijn cellen weer kan hydrateren wanneer hij water krijgt (ook wel "poikilohydri sch" of in de volksmond "wederopstandingsplanten" genoemd). Met uitzondering van bepaalde parasieten en waterplanten, heeft deze soort de laagste dichtheid aan huidmondjes van alle landplanten met

bloemen.” Ook is de voortplanting heel lastig, vooral de eerste 6 maanden in leven houden is een kunst (of kunde). Ik heb hiermee geworsteld, maar ik denk dat het voor Curt Lamberth de uitdaging was om de fy sionomy goed te bestuderen. Hij moet er ook in geslaagd zijn deze plant effectief te kweken, want hij gaf aan dat hij in de loop van zijn onderzoek een aantal duizend plantjes geofferd heeft.

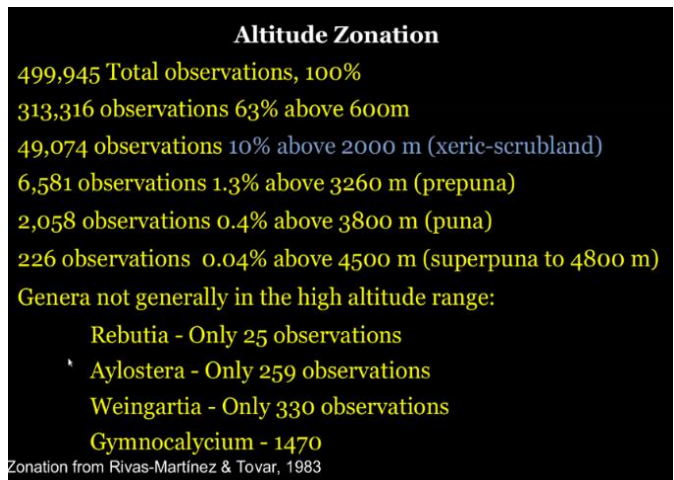
Ik geef hier een heel kort verslag van zijn conclusies betreffende *B. liliputana*:

- Zomers een konstante relatieve vochtigheid van 65 – 75 %, bij 15 – 25 °C
- In de winter een relatieve vochtigheid van 50%; 5 – 12 °C stimuleert de bloei.

- Goede luchtcirculatie om mos en schimmelvorming te vermijden
- Geen leveling om de relatieve vochtigheid te beïnvloeden (!)
- Een arm potmedium met goede doorluchtbaarheid en zuurstofuitwisseling zonder organisch materiaal, en bestaan uit ruwe zwarte scherpe basalt van 0,5 – 1,5 mm, wat als ideaal voor zaailingen wordt gezien.
- Verdunde voedingsvloeistof

Dit alles klinkt op zich niet exceptioneel, maar mijn conclusie is dat e.e.a. alleen stabiel realiseerbaar is in een speciale klimaatkast: dezelfde waar hij ook zijn onderzoek in heeft gedaan! Het is nl. precies omgekeerd aan wat we in onze seizoenen ervaren. Dit komt overeen met de condities van de vindplaats: van Zuid Bolivia (Potosí Department) tot Noord-West Argentinië op hoogtes van 1100 tot 2500(-3600?) meter boven zee niveau, zuidelijk halfrond. De planten worden gevonden op zonnige droge plekken tussen rotsblokken, rotshellingen en in spleten met heel weinig fijne grond. Uitdrogen en weer bevochtigen is het regime daar. De naam van moeilijke plant is wel een beetje verdiend. De hoogte waarop onze planten oorspronkelijk gevonden worden speelt wel een belangrijke rol voor goede verzorging. Daarbij moet gezegd worden dat veel planten zich aanpassen aan ons regime van vochtige, koude winters met weinig daglicht, en zomers die dan zeker in de kas hogere temperaturen met nogal wat langer intens daglicht (UV!) combineren met dan heersende lage vochtigheid.

Niet toevalligerwijze is dit precies omgekeerd aan wat de *Blossfeldia liliputana* vraagt... Dit is het onderwerp dat Curt verder besprak. Ik geef hiernaast een screenshot van een analyse die hij deed op basis van de iNaturalist database

omtrent het voorkomen van planten op (grote) hoogte. Het overzicht maakt duidelijk dat op grotere hoogte het aantal planten sterk afneemt, uiteraard. Ik was enigszins verbaasd vast te stellen, dat *Rebutia*'s daar niet zoveel voorkomen, ofschoon ik steeds dacht dat deze veel licht nodig hebben en niet te hoge temperaturen, wat nog steeds waar kan zijn daar ze uit de dezelfde regio ongeveer komen als de *Blossfeldia*.

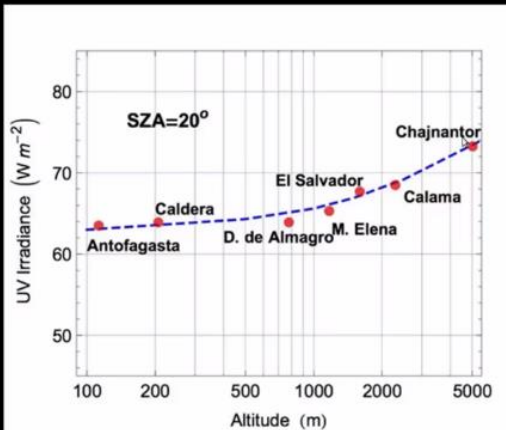
Omgekeerd uiteraard, zijn de omgevingscondities op grote hoogte specifiek, vooral lagere temperatuur, het lichtvolume en vooral de UV belasting. Het

onderstaande screenshot geeft informatie over de toename van de UV-straling met hoogte en die neemt toch wel aanzienlijk toe vanaf 1500 meter. Planten uit dat regime hebben duidelijk meer behoefte aan het blauwe licht.

Cordero, R. R., et al. "The solar spectrum in the Atacama Desert." *Scientific reports* 6.1 (2016): 22457.

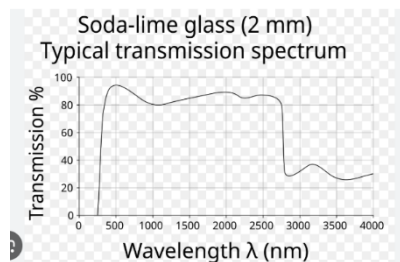
Our measurements show that, in the range 0–5100 m altitude, surface irradiance increases with the altitude by about

**27% in the IR range
6% in the visible
20% in the ultraviolet**

Ik loop hierbij wat vooruit op enkele zaken die ik tijdens de thema avond wil opbrengen en die ik in eerdere GSP's aangehaald heb nl het belang van kweken dan wel extra licht in de winter de kas met LED lampen van 6000K, dus lampen die maximaal op daglicht lijken. is daarbij goed om te weten dat glas helemaal niet zo goed omgaat met UV licht. Glas blokkeert UV, zoals het plaatje laat zien: beneden 300 nm golflengte (UV) daalt de transmissie dramatisch naar vrijwel naar nul. Het is daarom beter, zeker bij kweek, kunststof i.p.v. glas te gebruiken.

Onze vriend Curth ondertussen heeft een aantal specifieke aanbevelingen gegeven voor planten die uit het (hoog)gebergte komen. Het ziet er vrij vanzelfsprekend uit en een aantal zijn redelijk goed op te volgen. Ikzelf gebruik al jaren ventilatoren, die via een timer elke dag een aantal uren in meerdere keren aanslaan. Het vermijdt staande lucht in hoeken, wat vaak een bron van problemen kan worden. Hij houdt ook de potten in een zandbed met verwarming, maar voor grote verzamelingen is dat niet erg praktisch.

in
Het

Dit is samengevat in het screenshot onder:

Mimicking a Montane Habitat

Light - as much as possible, especially extra UV in winter

Spectrum - including UVB and UVA

Temperature - air

Summer daytime air temperature below 30°C, ideally

Winter air temperature 4°C or below at night

Ventilation

Use forced ventilation to control humidity - fungal risk

<65% at >20°C, <75% at 15°C, <82% at 8°C, <87% at 4°C

Humidity

Controlled - reduced in winter, diurnal in summer

Temperature - pots

Warm roots ~6°C in winter and cool roots in summer

Winter root moisture control (volumetric water content 5 to 8%)

Anderszins, zijn werk is de moeite waard om wat over na te denken. Het helpt in ieder geval wat bij het systematiseren van een verzameling in de kas voor bv de optimale plaatsing van de diverse genera.

Kort samengevat, veel van onze planten passen zich redelijk tot goed aan, aan onze zomer- en wintercondities op het noordelijk halfrond. Andere zullen worstelen. Aan ons om daar maar het beste van te maken op basis van de beste inzichten.

Zoals wel duidelijk is, mag ik graag naar webinars kijken, georganiseerd door de diverse cactusverenigingen. Niet alle zullen natuurlijk aan onze interesse beantwoorden. Naast BCSS verzorgen zowel DKG als ACSS (American Cactus and Succulent Society) webinars.

Die van de DKG kan men vinden via hun website, <https://www.dkg.eu/>.

De ACSS heeft in hun nieuwe website nu een link naar webinars, vooral ook die uit het verleden. De lijst gaat een paar jaar terug.

Via <https://cactusandsucculentsociety.org/category/events/webinars/> kan men ze allemaal inzien, voor de liefhebbers een schat aan informatie.

Afsluitend en tenslotte, het jaar is nu een paar weken onderweg en het groeiseizoen laat nog een even op zich wachten, maar dan...

Ik wens jullie allemaal een groeizaam 2026.

Jaap van der Woude

Verslag van de bijeenkomst maandag 19 januari 2026

Opening

Welkom weer allemaal.

Mededelingen en ingekomen stukken

Piet meldt dat we bezig zijn het uitstapje voor ons 70-jarig bestaan te regelen. We hebben de datum bepaald op zaterdag 9 mei. Henk Wolven bekijkt de mogelijkheden om een bus met chauffeur of een paar kleine busjes te huren. De prijzen zijn zo hoog dat we wel een bijdrage van de deelnemers vragen.

Op 19 april is de Hortus plantenmarkt. We zullen daar weer aanwezig zijn met een of meer kramen. Anjo en Coby zullen er planten verkopen en we zoeken nog vrijwilligers om onze club te promoten.

Jaap: is bezig informatie avonden (zie artikel in de GSP van januari) te organiseren, waar leden, die wat meer over bepaalde onderwerpen weten, over hun ervaring zullen vertellen. We starten daarmee in maart. Degene die hieraan wil meewerken kan een email naar Jaap sturen (j.vdwoude@home.nl). Ook als je bepaalde vragen hebt over het kweken etc. graag een mailtje sturen.

De datum voor de Opendag is 16 mei en het kasje kijken is op 27 juni.

Verslag van de bijeenkomst op 8 december 2025

Er zijn geen opmerkingen.

Lezing door Piet Kamminga over Zuid-Afrika 2021, deel 5: de zuidkant

Piet installeert zich achter de laptop die gekoppeld is aan de beamer. We krijgen een groot duidelijk beeld op de wand. Vorige keren waren ze in de Kleine Karoo. Nu gaat het over de Grote Karoo, het district Heidelberg. Langs de snelweg hele

velden bloeiende koolzaad. Ook staat langs de weg Acaciabomen met mimosa-achtige bloemetjes (1). Bij hun verblijf zien ze Plectranthus. Die wordt vaak aangeplant in tuinen. Kanferfoelie lijkt op onze Kamperfoelie. Kransaalwijn (Aloe arborescens) staat tegen een muur.

Zij hebben er prachtig uitzicht, ook op de zonsondergang (2). Volgende locatie Swellendam is een mooie oude stad. Ze bezoeken in het Drosti museum de werkkamer van de drost, de oude keuken en eetkamer met chic serviesgoed. Daar zijn allemaal bijgebouwen met

oude ambachten: smederij, koperslagerij, bakkerij etc., zelfs een gevangenis. We zien een giftige Melaatse sprinkhaan (3) (omdat hij planten eet met giftig melksap wordt hij zelf giftig). Ze bezoeken ook de Rooiklip Nursery met veel Aloe's. Er stond een schotel met levende steentjes als showmodel. De kweker had ook veel aasbloemigen en Echeveria's. Van de Dinteranthus heeft Piet wat zaailingen meegenomen. Een foto van Haworthia springbokvlakensis (4). Blauwe kraanvogels stonden op een heuvel.

3

4

Op het Renosterveld (Renoster is een oude naam voor Neushoorn) groeien niet veel succulenten. Het staat er best vol andere bloemen: Genista (brem), Ruschia, en wat planten met Zuid-Afrikaanse naam: Klokkiesbos, Stinkbossie, Grote Disselbloem, Klipdagga, Kooigoed, Blauwsuurkanolie, enz. Het is een mooi glooiend landschap met bergen in de verte. Veel soorten Hermannia komen voor op de Kaap. Seeroogblomme (Boophone) is zeer giftig. Na aanraking kun je beter niet in je ogen wrijven. Heidesoorten staan Bovenaan de lijst van veelvoorkomende planten. We zien nog meer planten die in dat gebied voorkomen, o.a. orchideeën. Tussen de planten weer een sprinkhaan.

5

Sommige planten lijken geen grond nodig te hebben en groeien zo op de stenen (5). Een *Albuca canadiensis* kan 2 meter hoog worden.

Via een dirtroad gaan ze verder over de Tradouw Pass. Het naambord bij de ingang zit vol kogelgaten. Hier is het meer een fijnbosgebied. We zien een mooi exemplaar van *Protea repens* (Suikerbos). Tot 1976 was deze bloem de nationale bloem van Zuid-Afrika. De rivier de Tradouw heeft het land diep uitgesneden.

Een plaat laat zien welke vissen er kunnen voorkomen. Men doet daar veel moeite om uitheemse soorten te bestrijden, zowel met vissen als planten.

Verderop komen ze langs uienvelden voor zaadwinning. In de bomen weervogeltjes met hun nestjes.

Het is lastig langs de weg te stoppen. Daar is niet veel plek voor en auto's razen voorbij. Dan komen ze bij Ronnies Shop. Ondeugden hebben het woord SEKS tussen het opschrift geschilderd. *Aloe variegata* (Partridge Aloe) staat er in bloei. Zo ook het Karoo viooltje.

Pauze. Verloting van planten, geleverd door Gerard van Reenen

Vervolg lezing door Piet Kamminga

Bij Bredasdorp zien ze weer Blauwe kraanvogels. Bij hun volgende verblijf waren diverse kleurige vogels: Rooivink, Koningrooibekkie en Fiskaallaksman

met de bijnamen Slagter of Janhanger. Ze gaan naar Kaap Agulhas, zo'n beetje de zuidelijkste plek van hun reis. Daar staat een oude vuurtoren uit 1849. Het is nu een museum. De zee is woest. Het weer is niet zo mooi: donkere luchten. Aan de kust groeien natuurlijk zoutminnende planten. Daar vonden ze ook uitgedroogde haaieneieren tussen het aangespoelde zeewier. Een meeuw die er uitziet als een mantelmeeuw is de Kelpmeeuw. Een enorme maquette van heel Afrika is daar te bewonderen. Opvallend in de maquette is de Drakensberg, in het echt meer dan 3000 meter hoog. De Kilimanjaro is 6000 meter hoog.

6

7

Ze stonden op het zuidelijkste punt van Afrika (6) waar de Atlantische en Indische Oceaan elkaar tegen komen. Over het algemeen blijft de begroeiing er laag door de constante wind. Er staan o.a. Strooibloem (7), Renostergousblom (7), Strandsalie, Suurvij, Silene. Op een klein stukje grond staan veel soorten plantjes

door elkaar. Aloe thraskii (8) groeit voornamelijk op zand. Resten van sponsen zijn aangespoeld. Ferraria crispa, de Spinnekopbloem heeft prachtig gevlekte bloemen. Haemanthus coccineus, met grote bladeren liggen verspreid over andere plantjes. Een Toktokkever, Rooikappie (een flinke orchidee), Aloe maculata (Bontaalwijn), Acacia (Goudwilger) met de bolvormige gele bloemetjes. Ze zijn weer in een gebied van Fijnbossies. Er zijn veel plantensoorten met gele bloemen. Bijna al die planten hebben de naam Gousbloem. We zien foto's van een jonge en volwassen Watsonia met gladoolachtige bloem. Een strobloem die 7 jaar goed blijft heet sevejaartje. Hij komt ook voor in een rozerode versie.

Kannetjies is een klimplant, die zich om stengels van andere planten slingert, met rode kanvormige bloemetjes. Dan toch nog een vetplantje: Crassula. De huizen hebben daar bijna allemaal een stoep (veranda). Van Bredasdorp gaan ze naar Stellenbosch. Er is een stuwmeer bij de Hottentots-Holland bergen.

9

10

Een schitterende Wachendorfia thyrsiflora (9), fijnbos, Protea (10), Gladiool (Kalkoentjie), grote Rooikaloo. Fijnbos heeft de meeste bloemen per vierkante meter. Dan moeten ze via de Franschoek pass door de bergen. Weer een Crassula en een dikke Bloukoppoggelmander. Oxalis zomaar in de rotsen. Naar de Helshoogte, waar ze terugkijken naar de pas. Daar staat een Bobbejaansbossie (een Proteasoort). Omdat hier een nieuw deel van de reis begint, sluit Piet hier af.

Rondvraag.

Jaap vraagt nogmaals of iemand mee wil doen aan de themadag. Ook als je vragen hebt of onderwerpen waar je meer over wilt weten kun je hem een email sturen.

Sluiting om 22.30 uur.

Veroniek Bicknese (Foto's Piet Kamminga)

Te Koop Aangeboden

- Het antischimmel middel te gebruiken bij het zaaien van succulenten.
Superol (Chinosol) 10 gram / 5,- euro,
- **Cactuspotjes terracotta kleur 5,5 cm, 100 stuks / 5,- euro**
- **Pennen, Staedtler permanent lumocolor 313-9 S (fijn),
watervast en lichtecht, 3,00 euro per stuk**

Informatie bij Coby Keizer-Zinsmeester

Advertentie

UITNODIGING voor de trouwe lezer:

- **kom eens langs bij Gerard Geling**
- **adres: De Akkers 10, 9636 CB Zuidbroek**
- **open alleen op afspraak**
- **bij voorkeur op woensdag**
- **dus even bellen of mailen**
- **0622464630 of agavespecialist@online.nl**

Gerard Geling